

Sygn. I C 163/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Kopania
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2015 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. S., M. S. (1), G. S., T. S., L. H., A. P., J. P., A. R., J. H. i H. H. (1)

przeciwko (...) Funduszowi (...) w W.

o zadośćuczynienie

- zasądza od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz **R. S.** kwotę 30.000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14.01.2015 r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo R. S. w pozostałym zakresie;
- zasądza od powoda R. S. na rzecz pozwanego kwotę 940,42 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S. kwotę 1.500 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powód R. S. został zwolniony;
- zasądza od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz powoda **M. S. (1)** kwotę 30.000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14.01.2015 r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo M. S. (1) w pozostałym zakresie;
- zasądza od powoda M. S. (1) na rzecz pozwanego kwotę 940,42 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S. kwotę 1.500 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powód M. S. (1) został zwolniony;
- zasądza od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz **G. S.** kwotę 20.000 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14.01.2015 r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo G. S. w pozostałym zakresie;
- zasądza od powoda G. S. na rzecz pozwanego kwotę 611,48 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

12. zasądza od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz powoda **T. S.** kwotę 20.000 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14.01.2015 r. do dnia zapłaty;
13. oddala powództwo T. S. w pozostałym zakresie;
14. zasądza od powoda T. S. na rzecz pozwanego kwotę 239,78 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
15. zasądza od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz powódki **L. H.** kwotę 20.000 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14.01.2015 r. do dnia zapłaty;
16. oddala powództwo L. H. w pozostałym zakresie;
17. znosi wzajemnie koszty procesu między powódką, L. H. a pozwanym;
18. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Funduszu (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S. kwotę 1.000 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powódka, L. H. została zwolniona;
19. oddala powództwo **A. P.**;
20. nie obciąża powoda A. P. kosztami procesu;
21. oddala powództwo **J. P.**;
22. nie obciąża powoda J. P. kosztami procesu;
23. oddala powództwo **A. R.**;
24. nie obciąża powódki A. R. kosztami procesu;
25. oddala powództwo **J. H.**;
26. nie obciąża powoda J. H. kosztami procesu;
27. oddala powództwo **H. H. (1)**;
28. nie obciąża powódki H. H. (1) kosztami procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt IC 163/15

UZASADNIENIE

Powód, **R. S.**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 80.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła matka powoda, M. S. (2).

Powód, **M. S. (1)**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 80.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła matka powoda, M. S. (2).

Powód, **G. S.**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 70.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr

osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła matka powoda, M. S. (2).

Powód, **T. S.**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 60.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła matka powoda, M. S. (2).

Powódka, **L. H.**, wystąpiła przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 40.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła matka powódki, M. S. (2).

Powód, **A. P.**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 20.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła siostra powoda, M. S. (2).

Powód, **J. P.**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 20.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła siostra powoda, M. S. (2).

Powódka, **A. R.**, wystąpiła przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 20.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła siostra powódki, M. S. (2).

Powód, **J. H.**, wystąpił przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 20.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła babcia powoda, M. S. (2).

Powódka, **H. H. (1)**, wystąpiła przeciwko pozwanemu, (...) Funduszowi (...) w W. z żądaniem zapłaty kwoty 20.000 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 stycznia 2015r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej i pozbawienia prawa do życia w pełnej rodzinie w związku z wypadkiem z dnia 21 sierpnia 1998r., w którym śmierć poniosła babcia powódki, M. S. (2).

Wszyscy powodowie wystąpili o przyznanie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu.

Na uzasadnienie podali, iż w dniu 21 sierpnia 1998r. w wyniku wypadku życie straciła M. S. (2), a pozwany obowiązany jest do zapłaty świadczeń za skutki tego zdarzenia. Wspólnie podnieśli, że zdarzenie, w którym śmierć poniosła M. S. (2) wstrząsnęło całą rodziną. Było to dla nich wydarzenie traumatyczne. Naruszone zostało dobro osobiste powodów w postaci więzi rodzinnych ze zmarłą. Więzy te zostały zerwane, co wywołało u nich ujemne przeżycia psychiczne, utratę radości życia, wywołało jednocześnie głębokie cierpienie. Okoliczności te uzasadniają, zdaniem powodów, przyznanie im zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Pozwany, (...) Fundusz (...) w W., wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Nie kwestionował swej odpowiedzialności za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 21 sierpnia 1998r. Podniósł jednak, że po przeprowadzonym postępowaniu likwidacyjnym roszczenia powodów, będących dziećmi zmarłej M. S. (2), zostały uznane za zasadne. Powodowie, R. S., M. S. (1), G. S., T. S. i L. H., otrzymali kwoty po 20.0000 zł.

tytułem zadośćuczynienia, zaś R. S. i M. S. (1) dodatkowo kwoty po 20.000 zł. tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Świadczenia te są adekwatne do rozmiaru krzywdy tych powodów. Dlatego żądania zgłoszone w pozwie nie zasługują na uwzględnienie. Natomiast żądania pozostałych powodów, tj. rodzeństwa i wnuków zmarłej, są niezasadne, gdyż nie wykazali oni, by między nimi a M. S. (2) zachodziły szczególne stosunki, przekraczające te, zwyczajowo zachodzące między członkami rodziny. Dlatego roszczenie i w tej części winno zostać oddalone.

Pozwany zakwestionował również żądanie odsetkowe, podnosząc, że odsetki w razie sporu co do wysokości odszkodowania należą się od daty wyrokowania.

Sąd ustalił:

W dniu 21 sierpnia 1998r. na trasie S. – K. (pow. (...)) miał miejsce wypadek komunikacyjny, w którym kierujący samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...), K. M., z nieustalonych przyczyn zjechał na prostym odcinku drogi na przeciwległy pas ruchu, doprowadzając do czołowego zdarzenia z jadącym z naprzeciwka samochodem dostawczym marki V. (...) o nr rej. (...), kierowanym przez R. O.. W wyniku zderzenia, pasażerka pojazdu V. (...) – M. S. (2), poniosła śmierć na miejscu.

Postanowieniem z dnia 30 listopada 1998r. Prokuratura Rejonowa w K. umorzyła dochodzenie w sprawie wypadku drogowego zaistniałego w dniu 21 sierpnia 1998r. o czyn z art. 177 par 2 k.k. wobec śmierci sprawcy wypadku, tj. na podstawie art. 17 par 1 pkt 5 k.p.k..

Dowód: postanowienie Prokuratury Rejonowej w K. z dnia 30 listopada 1998r., k. 26- 29.

Rodzina S., tj. M. S. (2) i jej sześcioro dzieci była zżyta. M. S. (2) samotnie wychowywała swe dzieci. Mąż opuścił ją, gdy urodziło się dwoje bliźniaków, R. i M., tj. około 1983r. Nie wspierał jej w żadnych sprawach domowych, nie interesował się dziećmi. M. S. (2) ciężko pracowała, w tym jako palacz w ośrodku zdrowia, by poradzić sobie z utrzymaniem domu i zapewnieniem im przynajmniej podstawowych warunków. Dzieci i matka były dla siebie wzajemnym wsparciem i podporą. M. S. (2) była dobrą matką, opiekuńczą, dbała o dzieci. One natomiast pomagały matce w jej pracy zawodowej, np. przy wrzucaniu węgla do kotłowni. Razem jeździli do lasu nie tylko po jagody, czy grzyby na sprzedaż, lecz również po nasiona buka, czy żołądzi. Zbierali jabłka przy drodze i sprzedawali w skupie. Było ciężko w tej rodzinie z uwagi na brak dostatecznych środków jej utrzymania, lecz rodzina była dla siebie wzajemnym wsparciem.

Dowód: zeznania świadka K. S., 00:29:21, 00:33:20 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 216v - 217, przesłuchanie R. S. 00:43:02, 00:48:08, 00:48:55 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 217 – 217v, przesłuchanie M. S. (1) 01:03:18, 01:05:15 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 218, przesłuchanie G. S. 01:19:08 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 219, przesłuchanie L. H. 01:53:30 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 220.

R. S. miał 15 lat w dniu zdarzenia. Mieszkał wówczas z matką, braćmi, M. i G. oraz z siostrą H.. Miał dobry kontakt z mamą.

W dniu zdarzenia w godzinach nocnych do domu przyjechała policja i poinformowała siostrę H. o wypadku komunikacyjnym oraz o tym, że M. S. (2) nie żyje. Siostra weszła do pokoju, w którym powód spał wraz z braćmi i przekazała im tę informację. Powód wybuchnął płaczem. Nie dopuszczał do siebie myśli o tym, że matka nie żyje.

Po śmierci matki powodem opiekowała się jego siostra H.. Po pogrzebie powód od razu ze swym bratem, M. rozpoczęli nowy rok szkolny, w szkole zawodowej, w pierwszej klasie. Powód tęsknił za matką, brakowało mu jej. Potrzebował jej rady i opieki, szczególnie w okresie dorastania. Brakowało i nadal brakuje mu matki zwłaszcza w ważnych wydarzeniach w jego życiu, takich jak ślub, czy narodziny jego dzieci.

Powód nie korzystał z pomocy psychologa, czy psychiatry. Wsparciem dla niego było rodzeństwo i babcia.

W 2007r. powód zawarł związek małżeński ma dwoje dzieci w wieku 4 i 7 lat. Obecnie ma udane życie osobiste.

Dowód: przesłuchanie powoda R. S., 00:43:02, 00:50:06, 00:51:59, 00:53:07, 00:59:03 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 217.

M. S. (1) miał 15 lat w dniu zdarzenia. Mieszkał z matką, z braćmi, R. i G. oraz z siostrą H.. Miał dobry kontakt z mamą.

O śmierci matki dowiedział się w tych samych okolicznościach, co brat R.. Powód płakał razem z pozostałym rodzeństwem na wiadomość o śmierci matki.

Po śmierci M. S. (2) zaopiekowała się nim siostra, H.. Pierwsze miesiące po śmierci matki były dla powoda trudne i ciężkie. Znalazł się w nowej szkole, nie mógł się skupić, ciężko było mu funkcjonować. Gdy szedł do babci, to czuł spokój. Brakowało mu jednak matki szczególnie w okresie dorastania.

Wsparciem dla powoda było przede wszystkim rodzeństwo, babcia, a w dalszej kolejności – sąsiedzi, choć powód ma poczucie, że nikt nie był w stanie zastąpić mu matki. Nie korzystał z pomocy psychologa, czy psychiatry.

W 2011r. powód ożenił się, a obecną żonę poznał w 2010r. Ma troje dzieci, w tym najstarsze ma 11 lat z poprzedniego małżeństwa. Pogodził się ze śmiercią matki, choć wspomina ją i z bólem tęskni za nią. Odwiedza grób matki, ogląda jej zdjęcia, wspomina ją.

Dowód: przesłuchanie powoda M. S. (1) 01:06:21, 01:08:22, 01:11:06, 01:13:41 01:15:10, 01:16:26, 01:16:43 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 218 – 218v.

G. S. miał 19 lat w dniu zdarzenia. Mieszkał wówczas z matką oraz trójką rodzeństwa. Usłyszał słowa policjanta, który poinformował siostrę, H. o wypadku i o śmierci ich matki. Dla powoda był to szok. Poczul rozpacz. Nie dopuszczał do siebie myśli o śmierci matki.

Po pogrzebie powód był bez energii, zamyślony, rozkojarzony, nie mógł się skupić. Wsparciem dla niego było rodzeństwo, ale też dalsza rodzina, nawet sąsiedzi i znajomi. Nie korzystał z pomocy psychologa, czy psychiatry. Dusił w sobie żal i ból.

Powodowi brakuje matki do chwili obecnej, szczególnie w święta, czy podczas uroczystości rodzinnych. Odwiedza jej grób, ogląda jej zdjęcia.

Powód poczuł ulgę, gdy w 2010r. ożenił się. Ma dwie córki w wieku 4 lat.

Dowód: przesłuchanie powoda G. S. 01:22:06, 01:28:39, 01:29:11 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 219 – 219v.

T. S. w dniu zdarzenia miał 24 lata. Był najstarszym z braci. Dom opuścił w 1995r. i zamieszkał wówczas w miejscowości oddalonej o 9 km od tej, w której mieszkała jego matka. Pomimo założenia swojej rodziny, czuł się odpowiedzialny za rodzinę. Odwiedzał matkę wraz ze swoją rodziną średnio raz w miesiącu. Zajeżdżał na kawę, na obiad. Pomagał matce przy drzewie, przy obróbkach murarskich przy chlewikach.

O śmierci swej matki w wyniku wypadku powód uzyskał informację od swej siostry, L. H.. Nie mógł w to uwierzyć, wyszedł z domu i po godzinie wrócił zapłakany. Nie mógł dojść do siebie. Doznał szoku, nie wierzył w prawdziwość przekazanej informacji. Uczestniczył w czynności identyfikacji zwłok. Nie może do chwili obecnej wymazać obrazu matki z czynności identyfikacji. Jest to obraz dominujący, ma problem z przypomnieniem twarzy matki, ogląda jej zdjęcia, by wyeliminować obraz matki właśnie z identyfikacji zwłok oraz z trumny.

Od dnia wypadku T. S. zamknął się w sobie. Powód wrócił do pracy. Pracował wówczas w wojsku.

Wspomną matkę, ogląda jej zdjęcia. Żona była dla powoda wsparciem w trudnych chwilach. T. S. nie korzystał z pomocy psychologa, czy psychiatry w związku z nagłą utratą matki.

Związek małżeński powód zawarł w 1996r. Z małżeństwa tego urodził mu się syna, który ma obecnie 19 lat.

Dowód: zeznania świadka K. S., 00:12:08, 00:15:10, 00:18:37, 00:20:37, 00:21:41, 00:23:39, 00:25:52, 00:32:55, 00:32:59 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 215v-217, przesłuchanie powoda T. S.

01:36:49, 01:41:45, 01:48:53, 01:48:53, 01:49:10, 01:50:55 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 219v-220.

L. H. miała 30 lat w dniu zdarzenia. Utrzymywała codzienny kontakt z matką, gdyż ta, w razie potrzeby, pilnowała jej małoletnie dzieci, H. i J.. Powódka rozmawiała z matką o trudnych sprawach, radziła się jej. Dom rodzinny powódka opuściła w 1992r., lecz zamieszkała w tej samej miejscowości, co M. S. (2).

O śmierci matki poinformował ją któryś z braci. Powódka nie mogła uwierzyć w nagłe odejście matki. Wyszła z domu w pidżamie i poszła prosto do domu matki. Była w szoku.

Zaraz po śmierci matki, L. H. zażywała leki uspokajające, nasenne. Korzystała z nich przez okres około 1,5 roku. Ciągłe płakała, zamknęła się w sobie, zaniedbała obowiązki domowe. Towarzyszył jej smutek i żal. Brakowało i nadal brakuje jej matki przy uroczystościach rodzinnych.

Po pogrzebie przebywała na zwolnieniu lekarskim przez okres 3 miesięcy, następnie przeszła na urlop bezpłatny. Nie radziła sobie w pracy, była roztrzęsiona, miała problemy z oddychaniem, zatykało ją. Wsparciem dla niej w trudnych chwilach była rodzina, w szczególności mąż. Radość przyniosło jej pojawienie się wnuków. Obecnie ma ich troje. Powódka uważa, że obecnie jest szczęśliwa.

Dowód: przesłuchanie powódki L. H. 01:53:30, 01:57:01, 01:58:4, 02:01:05, 02:06:35 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 220 – 220v.

A. P., brat M. S. (2), miał 46 lat w dniu zdarzenia. Mieszkał w tej samej miejscowości, co M. S. (2). Widywał się z siostrą wówczas, gdy ta odwiedzała ich matkę. Czasem odwiedzał ją w jej domu.

Informację o śmierci siostry przyjął spokojnie. Nic nie zmieniło się w jego życiu po tej śmierci. Nie potrzebował żadnej pomocy.

Dowód: przesłuchanie powoda A. P. 02:06:46, 02:10:56, 02:11:43, 02:12:35 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 221.

J. P., brat M. S. (2), miał 44 lat w dniu zdarzenia. Na kilka lat przed jej śmiercią pracował z nią w jednym zakładzie pracy, choć ich relacje z tego powodu nie były szczególne. Powód pomagał powódce przy pracach zarobkowych, np. przy wrzucie węgla do kotłowni. M. S. (2) była matką chrzestną jego dziecka.

Nie korzystał z pomocy psychologa, czy psychiatry w związku z nagłym odejściem siostry, M..

Powód odczuwa brak siostry. Odwiedza jej grób.

Dowód: przesłuchanie powoda J. P. 02:16:17, 02:19:21 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 221.

A. R., siostra M. S. (2), miała 43 lata w dniu zdarzenia. Często widywała się z siostrą, najczęściej w domu ich matki. Mieszkały w jednej miejscowości. Były ze sobą zżyte. Obie doświadczone były przez los z uwagi na trudne związki małżeńskie.

Powódka dowiedziała się o śmierci siostry następnego dnia w godzinach porannych. Nie mogła w to uwierzyć. Czowała smutek i żal. Szkoda jej było dzieci siostry, które „wiedły na jej oczach”. Żałobę przeżywała przez okres około 3 miesięcy. Straciła wówczas apetyt, nie mogła spać. Nie korzystała jednak z pomocy psychologa, czy psychiatry.

Powódce brakuje siostry najbardziej obecnie. Odwiedza grób siostry.

Dowód: przesłuchanie powódki, A. R. 02:27:30, 02:30:36, 02:34:33, 02:37:34 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 221v.

H. H. (1), wnuczka M. S. (2), miała 8 lat w dniu zdarzenia. Nawiązała prawidłowe relacje z babcią. Często u niej przebywała, gdyż M. S. (2) sprawowała nad nią opiekę, gdy rodzice powódki musieli wykonać inne obowiązki.

Informację o śmierci babci uzyskiwała w nocy od któregoś z wujków. Na wiadomość o tym płakała.

W latach 1999 – 2003 korzystała z pomocy psychologa.

Obecnie ma męża i kilkumiesięczne dziecko. Żyje jej druga babcia, matka od strony ojca, z którą utrzymuje kontakt.

Dowód: przesłuchanie powódki H. H. (1) 02:44:29, 02:49:10 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 222- 222v.

J. H., wnuk M. S. (2), miał 9 lat w dniu zdarzenia. Jego relacje z babcią były zbliżone do tych, które miała H. H. (1). Pamięta, że babcia dużo pracowała.

O śmierci babcia dowiedział się od razu. Spał bowiem w jednym pokoju z R. i M.. Oni głośno płakali po przekazaniu im informacji o śmierci M. S. (2). Powód płakał razem z nimi. Nie potrzebował pomocy psychologa, czy psychiatry. Po wakacjach wrócił do szkoły, miał kolegów.

Brakuje mu babci podczas uroczystości rodzinnych.

W 2015r. zawarł związek małżeński. Ma dwoje dzieci.

Dowód: przesłuchanie powoda, J. H., 02:56:31, 02:58:32, 03:00:32, 03:00:53, 03:02:39 protokół rozprawy z dnia 29 października 2015r., k. 222v-223.

Powodowie pismem z dnia 29 lipca 2014r. wystąpili do pozwanego, za pośrednictwem (...) S.A. w W., z roszczeniem o wypłatę zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w wyniku śmierci M. S. (2) oraz stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej powodów. (...) S.A. w piśmie z dnia 14 sierpnia 2014r. potwierdziła otrzymanie zawiadomienia o szkodzie i po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, dnia 13 stycznia 2015r., podjęła decyzje o przyznaniu świadczeń na rzecz powodów, R. S., M. S. (1), T. S. i L. H. kwoty po 20.000 zł. tytułem zadosyuczynienia, a także dla R. S. i M. S. (1) kwoty po 20.000 zł. tytułem stosownego odszkodowania. Jednocześnie odmówiła wypłaty zadośćuczynienia pozostałym powodom.

Dowód: pismo powodów z dnia 29 lipca 2014r., k. 30- 37, pismo (...) S.A. w W. z dnia 14 sierpnia 2014r., k. 38- 38v, pismo pozwanego z dnia 19 listopada 2014r., k. 39, pisma pozwanego z dnia 13 stycznia 2014r., k. 40 – 52.

Sąd zważył:

Powództwo jedynie w części zasługuje na uwzględnienie.

Sąd oparł stan faktyczny na niekwestionowanych dokumentach oraz na zeznaniach świadka, K. S.. Zeznania te sąd uznał za spójne, logiczne oraz korespondujące z przesłuchaniem powoda, T. S.. Sąd również dał wiarę przesłuchaniu powodów, R. S., M. S. (1), G. S., T. S. i L. H.. Brak jest bowiem okoliczności, które wskazywałyby, że ich twierdzenia są gołosłowne i tendencyjne. Przesłuchanie powodów było spontaniczne, logiczne i konsekwentne. Znalazło oparcie w

zasadach doświadczenia życiowego. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania przesłuchania powodów, albowiem bezspornie wynikało z ich twierdzeń, że śmierć M. S. (2) była dla nich szczególnie bolesnym przeżyciem, w wyniku, którego doznali cierpienia i bólu. Stracili bowiem bliską osobę, z którą byli emocjonalnie związani i która była w ich życiu ważna. Co do pozostałych powodów, uwagi zostały poczynione poniżej.

W sprawie bezsporne jest, że M. S. (2) poniosła śmierć w związku z zdarzeniem drogowym z dnia 21 sierpnia 1998r. oraz, że pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki tego zdarzenia, gdyż powodowie do tego podmiotu zgłosili swe roszczenia w zakresie świadczeń, u źródle których leży wypadek komunikacyjny. Rozstrzygnięcie sprawy sprowadza się do oceny, czy śmierć M. S. (2) jest podstawą przyznania powodom zadośćuczynienia, jeśli tak, w jakiej wysokości.

Wskazać należy, iż odpowiedzialność pozwanego za skutki zdarzenia z dnia 21 sierpnia 1998r. wynika z art. 108 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodne z którym uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Funduszu przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody. Zakład ubezpieczeń, po otrzymaniu zgłoszenia roszczenia, przeprowadza postępowanie w zakresie zasadności i wysokości dochodzonych roszczeń i niezwłocznie przesyła zebraną dokumentację do Funduszu, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą.

Nie budzi wątpliwości, iż istnieje podstawa prawna do zgłoszonych żądań. W orzecznictwie i doktrynie ugruntowane jest bowiem stanowisko, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), tj. przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, może stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., jeżeli narusza dobro osobiste, jakim jest więź emocjonalna z osobą bliską.

Przyjęto, iż więź emocjonalna łącząca osoby bliskie, szczególnie rodziców i dzieci, czy małżonków, jest dobrem osobistym, a więc doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek może polegać nie tylko na osłabieniu aktywności życiowej i motywacji do przezwycięzania trudności (co uzasadnia przyznanie jej odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 k.c.), lecz jest także następstwem naruszenia relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela powyższe stanowisko judykatury. Stąd wniosek, iż krzywda, która wystąpiła w związku ze śmiercią osoby bliskiej, przed dniem 3 sierpnia 2008r., stanowi podstawę do przyznania zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i art. 24 k.c., jeśli naruszyła dobra osobiste osoby zgłaszającej żądanie zadośćuczynienia.

Wskazać należy, że zadośćuczynienie ma rekompensować krzywdę za naruszenie dóbr osobistych osoby uprawnionej. Na rozmiar krzywdy mają wpływ przede wszystkim: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny, wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego. Zadośćuczynienie nie może być kwotą symboliczną, która dla pokrzywdzonych nie będzie odczuwalna ekonomicznie, albo odczuwalna w małym stopniu, bowiem prowadziłoby to do deprecjacji dobra prawnego, jakim jest prawo do życia w rodzinie i więzi emocjonalne pomiędzy jej członkami, a z drugiej strony, mając na uwadze ogólny poziom zamożności społeczeństwa oraz realia ekonomiczne, kwota ta nie może być wygórowana.

Jednakże nie każde więzi rodzinne zasługują na ochronę prawną. Za dobra osobiste mogą być, uznane jedynie rzeczywiste i bliskie więzi emocjonalne łączące najbliższych członków rodziny. Zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c., uzależnione było zatem od wykazania istnienia faktycznych emocjonalnych więzi pomiędzy powodami a osobą zmarłą.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że sąd oceniając zasadność zgłoszonych przez powodów roszczeń indywidualnie brał pod uwagę sytuację każdego z nich. Tragiczna i nagła śmierć M. S. (2) niewątpliwie wpłynęła na funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, który musiał się zreorganizować, by uzyskać równowagę. Nie wszyscy powodowie wykazali jednak, by w ich przypadku nasilenie cierpienie przybrało szczególny wymiar, znacząco większy od przeciętnego, normalnego dla tak trudnej sytuacji, jaką jest śmierć członka rodziny.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, tj. z przesłuchania powodów oraz świadka, K. S., wynika, że inny był rodzaj odczuć związanych ze śmiercią M. S. (2) występowała po stronie dzieci zmarłej, a inny po stronie rodzeństwa, a jeszcze inny po stronie wnuków. Doświadczenie życiowe wskazuje, że każdą z tych osób łączyła ze zmarłą więź natury emocjonalnej. Uwzględniając fakt, iż kwestie związane z odczuwaniem bólu po stracie bliskiej osoby są determinowane nie tylko szeroko rozumianą intensywnością relacji międzyludzkich, ale również indywidualnymi dla danej osoby właściwościami natury psychologicznej, uznać należy, że określenie rozmiaru doznanego krzywdy odbywać się musi odrębnie dla każdego z pokrzywdzonych.

Podkreślenia wymaga, że powodowie zaproponowali skromny materiał dowody na okoliczność wykazania charakteru i zakresu przeżyć emocjonalnych, zaburzeń psychicznych oraz traumy, której powodowie doznali wskutek śmierci M. S. (2) oraz tego, czy stan ten utrzymuje się nadal, jeśli tak, w jakim rozmiarze, a także, czy przeżycia te mają wpływ na sytuację życiową każdego z nich.

Sąd w powyższym zakresie mógł oprzeć się tylko na dowodzie z przesłuchania stron i na zeznaniach świadka K. S. – w zakresie żądania powoda, T. S..

Z powyższego materiału dowodowego wynika, że pomiędzy powodami, tj. R. S., M. S. (1), G. S., T. S. i L. H. a ich matką M. S. (2) zachodziła silna więź rodzinna, przejawiająca się we wzajemnej pomocy, akceptacji i odpowiedzialności. Rodzeństwo ich matka byli zżyci, wspierali się w trudnej codzienności, razem pracowali na chleb. Przesłuchanie powodów prowadzi do wniosku, że M. S. (2) była dobrą matką, dbała o dzieci, była dla nich ważną osobą. Nadto zasady doświadczenia życiowego wskazują, że fakt, iż M. S. (2) samotnie wychowywała sześcioro dzieci, dodatkowo cementował tę rodzinę, gdyż powodowie jedynie na matce mogli polegać, opierać się w trudnych chwilach. Zatem nie budzi żadnych wątpliwości, że nagła śmierć M. S. (2) stanowiła dla powodów traumę i doprowadziła do zerwania szczególnie bliskiej więzi rodzinnej.

Dla powodów R. S. i M. S. (1) strata matki była dotkliwa również z tego powodu, że w chwili jej śmierci mieli oni 15 lat. Potrzebowali jeszcze opieki matki, jej obecności i rozmowy z nią. Wchodzili w trudny okres dorastania i ten okres wskazują jako czas, kiedy brakowało im matki w sposób szczególny.

Dla powoda G. S. utrata matki była również silnym przeżyciem. Miał on wówczas wprawdzie 19 lat, co jednak nie przemawia za uznaniem, że jego przeżycia były mniejsze aniżeli braci, R. i M.. Również ten wiek wymaga zainteresowania ze strony rodziców, pomocy w dokonywanych wyborach życiowych. Powód mieszkał w tym czasie z matką, była ona obecna w jego codziennym życiu. Zatem ból i krzywda G. S. w związku z nagłym odejściem matki jest, zdaniem sądu, porównywalna z tą, której doświadczyli R. i M..

Dla powoda T. S. utrata matki była również dotkliwa. O tym, że przeżył tą stratę w sposób szczególny świadczy okoliczność, że zamknął się w sobie, utracił radość życia, co potwierdziła świadek, K. S.. Nadto powodowi towarzyszy przykry i bolesny obraz matki z czynności identyfikacji zwłok. Nie może się od tego uwolnić, to ciężkie doświadczenie.

Powódka L. H. najsilniej i najdłużej borykała się z żaloba po matce. Nie radziła sobie ze swoimi obowiązkami domowymi, zaniedbała je, zrezygnowała z pracy. Z przesłuchania powódki wynika, że przez okres około 1,5 roku musiała zażywać leki uspokajające i nasenne. Do chwili obecnej występuje u niej uczucie duszności na wspomnienie trudnych chwil dla rodziny S. z dnia 21 sierpnia 1998r.

W ocenie sądu powyższe okoliczności przemawiały za tym, by najmłodsze dzieci M. S. (2), tj. R. S. i M. S. (1) otrzymały kwotę 50.000 zł. zadośćuczynienia z tytułu doznanej krzywdy, zaś pozostałe dzieci po 40.000 zł.

Kwoty te zostały pomniejszone o kwoty wypłacone dla każdego z powodów w toku postępowania likwidacyjnego, tj. po 20.000 zł. w stosunku do każdego z powodów.

Kwoty wskazane w pozwie przekraczające te opisane przez sąd są wygórowane. Wskazać należy, iż żadne z dzieci M. S. (2) nie korzystało z pomocy psychologa, czy psychiatry. Stanowili dla siebie wzajemną pomoc i wsparcie. Nie zostały zakłócone ich dotychczasowe zadania i role (choć ta uwaga tylko w części odnosi się do L. H.). Każdy z powodów założył rodziny, a obecnie czuje się dobrze, a nawet, jak w przypadku L. H., szczęśliwie. Nadto upływ czasu spowodował, zdaniem sądu, pogodzenie się ze stratą matki.

Ostatecznie na podstawie art. 448 k.c. w z art. 23 k.c. i art. 24 k.c. sąd orzekł jak w pkt 1, 5, 9, 12 i 15, oddalając powództwo tych powodów w pozostałym zakresie.

Odmienne natomiast sąd ocenił zasadność powództwo A. P., J. P. i A. R., tj. rodzeństwa zmarłej, M. S. (2) oraz J. H. i L. H., tj. wnuków zmarłej M. S. (2).

Zeznania tych powodów sąd potraktował z dystansem. Motywacja spowodowana możliwością uzyskania zadośćuczynienia, powoduje, zdaniem sądu, intencjonalność i tendencyjność wypowiedzi tych powodów, choć nie ulega wątpliwości, iż nagle odejście osoby, z którą pozostajemy w bliskich relacjach i to niekoniecznie rodzinnych, powoduje smutek i przygnębienie, co jednak nie jest tożsame z doznaniem krzywdy. Zadośćuczynienie ma tymczasem na celu naprawienie krzywdy niemajątkowej, wyrażającej się w cierpieniu psychicznym. Zadośćuczynienie nie pełni roli rekompensaty za samą utratę w każdym przypadku osoby bliskiej, lecz jest sposobem naprawienia wynikającej z tego krzywdy, ujmowanej jako silne negatywne uczucia przeżywane w związku ze śmiercią najbliższego członka rodziny.

W przypadku powodów A. P., J. P. i A. R., tj. rodzeństwa zmarłej, M. S. (2) oraz J. H. i L. H. brak jest dowodów świadczących o wystąpieniu tego rodzaju emocji. Nadto, wieź, która łączyła powodów M. S. (2), choć głęboka, bo wynikająca z więzi rodzinnych, to jednak nie charakteryzowała się szczególnym rodzajem w postaci np. prowadzenia rozmów, zaangażowania w poprawę wzajemnego życia, dbałości o wzajemne uczucia, wspólnego rozwijania zainteresowań itp.

Rodzeństwo M. S. (2) prowadziło odrębne gospodarstwa domowe. Każde z nich miało swoją rodziną, skupiało się na niej. Jeden z powodów, tj. A. P. zeznał wręcz, że w związku ze śmiercią siostry w jego życiu nic nie zmieniło, „bo co się miało zmienić, chyba pogoda” (02:12:35, k. 221). Powyższe dobitnie świadczy wręcz o braku właściwych relacji z siostrą.

Nadto powodowie ci wystąpili z żądaniem po 17 latach po tragicznej śmierci swej siostry. Oczywistym jest, że znaczny upływ czasu istotnie złagodził cierpienia wywołane utratą siostry. Nie bez znaczenia pozostaje również okoliczność, że powodowie po śmierci siostry nie korzystali z pomocy psychologa, czy psychiatry, nie zażywali żadnych leków, co świadczy o tym, że byli sobie w stanie sami poradzić z tym tragicznym zdarzeniem.

Wnukowie, H. H. (1) i J. H. również nie przedstawili dowodów na to, by łączyła ich szczególna więź ze zmarłą.

Przesłuchanie powódki, H. H. (1), sąd uznał za wysoce tendencyjne, a przez to niewiarygodne. Twierdzenie, że przeżywała ona śmierć babci, jak to opisała przesłuchaniu, tj. że odczuwała brak bliskiej osoby, że miała poczucie, iż nie będzie z kim porozmawiać, że odczuwała pustkę, są stworzone, w ocenie sądu, na potrzeby niniejszej sprawy. Podkreślić należy, że powódka pochodziła z pełnej rodziny. Miała rodziców, ojciec zaopiekował się rodziną, a sama L. H. podaje, że są rodziną szczęśliwą. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że dla 8 – letniego dziecka (a tyle miała lat powódka w chwili śmierci M. S. (2)), osobami najbliższymi są jego rodzice, rodzeństwo. Babcia jest oczywiście osobą ważną, jednak to obecność rodziców zapewnia dziecku bezpieczeństwo. Nadto, w ocenie sądu, 8 – lenie dziecko

nie jest w stanie myśleć na tym poziomie abstrakcji, jak wskazała powódka, tj. odczuwać brak bliskiej osoby, z którą mogła do tej pory rozmawiać. Co do okoliczność, że powódka korzystała z pomocy psychologa w latach 1998- 2003, nawet jeśli polega na prawdzie, to nie został wykazany jakikolwiek związek tych porad ze zdarzeniem związanym ze śmiercią M. S. (2). Przesłuchanie H. H. (1) było subiektywne, tendencyjne, ukierunkowane na uzyskanie korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia.

Natomiast przesłuchanie J. H. miało walor obiektywny, prawdziwy. Jego twierdzenia, choć uboższe, to jednak były bliższe relacji dziecka, które doświadczyło utraty babci. Niemniej tego to nie wystarczyły, by zasądzić zadośćuczynienie na rzecz wnuków.

Tak jak sąd wskazał, brak było materiału dowodowego, który wykazałby szczególny rodzaj więzi między wnukami a M. S. (2) oraz to, że krzywda tych osób była tego rozmiaru, że uzasadniałaby przyznanie zadośćuczynienia. Nadto wskazać należy, iż oboje powodowie realizują się w rolach społecznych, tj. partnerów i rodziców.

Mając na uwadze powyższe, sąd na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i 24 k.c. stosowanych a contrario, oddalił żądania A. P., J. P., A. R., H. H. (1) i J. H..

O odsetkach ustawowych od uwzględnionych żądań rozstrzygnięto w oparciu o art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zw. z art. 481 par 1 k.c. i art. 482 k.c. Zgłoszenie żądania zapłaty zadośćuczynienia pozwanemu ubezpieczycielowi nastąpiło pismem z dnia 29 lipca 2014r., a decyzją z dnia 13 stycznia 2015r. ustosunkowano się do zgłoszonych żądań. Bez wątpienia na moment podjęcia decyzji o wysokości zadośćuczynienia pozwany miał możliwość zbadania sprawy pod kątem rozmiaru krzywdy powodów w związku ze śmiercią M. S. (2). Czynności tych jednak nie wykonał. Zasady doświadczenia życiowego oraz dokładne wypytywanie powodów pozwoliłyby pozwanemu na ustalenie zadośćuczynienia w wysokości adekwatnej do rozmiaru ich krzywdy. Zatem zasadny jest wniosek, iż roszczenie o zadośćuczynienie było wymagalne następnego dnia po zaprezentowaniu przez pozwanego stanowiska odmawiającego zapłaty zadosycuczynienia, tj. od dnia 14 stycznia 2015r. Zatem roszczenie odsetkowe zgłoszone przez powodów właśnie od tej daty, zostało przez sąd uwzględnione.

O kosztach procesu w stosunku do powodów, R. S., M. S. (1), G. S. i T., S. sąd orzekł na podstawie art. 98 par 1 i par 23 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i par 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U z 213r., poz. 461), mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powodowie, M. S. (1) i G. S. przegrali spór w 63 %, G. S. w 72 %, zaś T. S. w 66 %. Na koszty powodów złożyło się wynagrodzenie fachowego pełnomocnika w kwocie 3.600 zł., opłata od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. oraz co do powoda , G. S. – opłata od pozwu w kwocie 3.500 zł., zaś w stosunku do T. S. – opłata od pozwu w kwocie 3.000 zł. Po stronie pozwanej wystąpiły zaś koszty wynagrodzenia fachowego pełnomocnika w kwocie 3.600 zł. i opłata od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W zakresie opłaty od pozwu, których nie uiścili powodowie, R. S., M. S. (1) i L. H., sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, biorąc pod uwagę zakres przegranej po stronie pozwanej.

O kosztach procesu wobec powódki, L. H., sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., mając na uwadze, że strony w równym stopniu sobie uległy.

W zakresie kosztów procesu odnośnie powodów, A. P., J. P., A. R., J. H. i H. H. (1), sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., nie obciążając tych powodów kosztami procesu. Za takim rozwiązaniem przemawiała okoliczność, iż sytuacja finansowa tych powodów jest rudna. Nadto wnosząc pozew w niniejszej sprawie byli przekonani o tym, że więź z M. S. (2), która posiadali, będzie okolicznością wystarczającą do uwzględnienia powództwa.

Na oryginale właściwy podpis